

**МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

ЗАТВЕРДЖЕНО:
протокол засідання кафедри
«27» серпня 2021 року № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКП 1.2.4 ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН (Частина 4)

Освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

факультет Історичний

2021 – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія міжнародних відносин (Частина 4)» для здобувачів ОПП «Міжнародні відносини» спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії.

Розробники:

Константинова Ю. В., к. іст. н., доцент кафедри політології та міжнародних відносин МДУ

© Константинова Ю. В., 2021

© Маріупольський державний університет, 2021

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 29 Міжнародні відносини	Обов'язкова з блоку професійної підготовки	
	ОПП <u>Міжнародні відносини</u>		
Модулів – 3	Спеціальність <u>291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		III-й	III-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		5-й	5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5	Освітній ступінь: Бакалавр	Лекції	
		40 год.	20 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		88 год.	118 год.
		Індивідуальні заняття:	
2 год.	2 год.		
		Вид контролю: Екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання – 60 / 90 год.
- для заочної форми навчання – 30 / 120 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни - формування у студентів розуміння логіки розвитку світового політичного процесу, навиків аналізу причинно-наслідкових зв'язків між подіями і явищами на основі знання процесів історичного розвитку міжнародних відносин.

Завдання:

- сформувати уявлення про фактори, під впливом яких розвивалися міжнародні відносини в цілому та зовнішньої політики держав;
- визначити тенденції і процеси, які вплинули на розвиток міжнародних відносин, їх особливості та специфіку у певний історичний період;
- формування бачення розвитку міжнародних відносин крізь призму системності, структуралізму, у контексті розвитку історичних процесів у певний період історії;
- сприяти глибокому розумінню студентами логіки розвитку як історичного процесу в цілому, так і міжнародних відносин

Змістовні модулі:

1. Міжнародні відносини у 1945 – 1962 рр.

2. Міжнародні відносини у 1962 – 1990 рр.
3. Міжнародні відносини у постбіполярний період

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі – обов'язкова компонента з циклу дисциплін професійної підготовки.

Передумови для вивчення дисципліни – опанування знаннями та навичками з дисциплін «Історія міжнародних відносин» Ч.1-3, «Країнознавство».

Перелік компетентностей

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.
Загальні компетентності	<p>ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.</p> <p>СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.</p> <p>СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.</p> <p>СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.</p> <p>СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.</p> <p>СК13. Здатність визначати і аналізувати загальний корпус проблем у зовнішній політиці тієї чи іншої держави або групи держав, оцінювати і порівнювати моделі і принципи її ведення.</p> <p>СК15. Здатність визначати детермінанти та специфіку проявів сучасних міжнародних конфліктів, оцінювати їхній вплив на міжнародні відносини, застосовувати отримані знання та навички для їх розв'язання.</p>
Результати навчання	ПР 04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

	<p>ПР 08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій</p> <p>ПР 10. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.</p> <p>ПР 12. Володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на іноземні мови, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проектів.</p>
--	--

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ У 1945 – 1962 РР.

- Тема 1. Формування Ялтинсько-Потсдамської системи.
- Тема 2. Проблема мирного врегулювання у Європі.
- Тема 3. Проблема мирного врегулювання у Азії.
- Тема 4. Арабська ліга, Середній та Близький Схід.
- Тема 5. «Холодна війна». Становлення біполярної системи (1945-1955 рр.)
- Тема 6. Період мирного співіснування в світовій політиці (1955 – 1962 рр.)
- Тема 7. Процес деколонізації. Рух неприєднання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ У 1962 – 1990 РР.

- Тема 8. Розрядка в міжнародних відносинах (1962 – 1973 рр.).
- Тема 9. Розрядка у Європі (1966-1975 рр.).
- Тема 10. Міжнародні кризи та конфлікти (60-ті – I пол. 70-х рр.).
- Тема 11. Криза розрядки (1975 – 1980 рр.). Американсько-радянські відносини.
- Тема 12. Регіональні кризи та конфлікти (1970-1980-х рр.).
- Тема 13. Завершення «холодної війни». Розпад Радянського блоку.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ У ПОСТБІПОЛЯРНИЙ ПЕРІОД

- Тема 14. Формування нового світового порядку (1991 – 2000 рр.).
- Тема 15. Структурне оформлення сучасного світового порядку та його регіональні особливості (2001-2008 рр.).
- Тема 16. Міжнародні відносини (2009 – 2021 рр.).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ У 1945 – 1962 РР.												
Тема 1. Формування Ялтинсько-Потсдамської системи.	6	4	-	-	-	2	4	2	-	-	-	2
Тема 2. Проблема мирного врегулювання у Європі.	3	2	-	-	-	1	2	1	-	-	-	1
Тема 3. Проблема мирного врегулювання у Азії.	3	2	-	-	-	1	2	1	-	-	-	1
Тема 4. Арабська ліга, Середній та Близький Схід.	3	2	-	-	-	1	2	1	-	-	-	1
Тема 5. «Холодна війна». Становлення біполярної системи (1945-1955 рр.)	11	2	4	-	-	5	6	1	2	-	-	3
Тема 6. Період мирного співіснування в світовій політиці (1955 – 1962 рр.)	3	2	-	-	-	1	2	1	-	-	-	1
Тема 7. Процес деколонізації. Рух неприєднання.	3	2	-	-	-	1	2	1	-	-	-	1
ІНДЗ	7	-	-	-	-	7	20	-	-	-	-	20
Разом за ЗМ 1	39	16	4			19	40	8	2	-	-	30
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ У 1962 – 1990 РР.												
Тема 8. Розрядка в міжнародних відносинах (1962 – 1973 рр.).	3	2	-	-	-	1	2	1	-	-	-	1
Тема 9. Розрядка у Європі (1966-1975 рр.).	3	2	-	-	-	1	2	1	-	-	-	1
Тема 10. Міжнародні кризи та конфлікти (60-ті – I пол. 70-х рр.).	3	2	-	-	-	1	4	2	-	-	-	2
Тема 11. Криза розрядки (1975 – 1980 рр.). Американсько-радянські відносини.	3	2	-	-	-	1	4	2	-	-	-	2
Тема 12. Регіональні кризи та конфлікти (1970-1980-х рр.).	11	2	4	-	-	5	6	1	2	-	-	3
Тема 13. Завершення «холодної війни». Розпад Радянського блоку.	14	4	4	-	-	6	6	1	2	-	-	3
ІНДЗ	7	-	-	-	-	7	20	-	-	-	-	20
Разом за ЗМ 2	44	14	8	-	-	22	44	8	4	-	-	32
МОДУЛЬ 3. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ У ПОСТЫПОЛЯРНІЙ ПЕРІОД												
Тема 14. Формування нового світового порядку (1991 – 2000 рр.).	14	4	4	-	-	6	6	1	2	-	-	3

Тема 15. Структурне оформлення сучасного світового порядку та його регіональні особливості (2001-2008 рр.).	6	4	-	-	-	2	4	2	-	-	-	2
Тема 16. Міжнародні відносини (2009 – 2021 рр.).	9	2	4	-	-	3	6	1	2	-	-	3
ІНДЗ	8	-	-	-	-	8	20	-	-	-	-	20
Разом за ЗМЗ	37	10	8			19	36	4	4			28
Підготовка до екзамену	30	-	-	-	-	30	30	-	-	-	-	30
Усього	150	40	20	-	-	90	150	20	10			120

5. Перелік тем та зміст практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин	Результат навчання (РН) за ОП
1.	Тема. Міжнародні відносини у 1945-1975 рр. 1. «Німецьке питання» в міжнародних відносинах 1940-1960-х років. 2. Процес деколонізації в 40 – 60 рр. ХХ ст. 3. Арабсько-ізраїльські відносини в 40 – першій половині 70-х рр. ХХ ст. Палестинська проблема в міжнародних відносинах. 4. Процес «розрядки» та підписання міжнародних договорів про обмеження озброєнь.	Розглянути основні тенденції міжнародних відносин у означений період	4	РН04, РН08, РН10, РН12
2.	Тема. Міжнародні відносини у 1974-1985 рр. 1. Економічна криза 1973 р. та її наслідки для міжнародних відносин. 2. Нафтові шоки 1973 р., 1978-1979 рр., 1980-1981 рр. 3. Неоконсерватизм та зовнішня політика Р. Рейгана. 4. Зовнішня політика Британії за консерваторів. "Тетчеризм". 5. Інтервенція СРСР до Афганістану. 6. Польська криза 1980-1981рр. 7. Спроба сближення між Єгиптом та Ізраїлем. Кемп-Девідські угоди 1978 р. 8. Феномен чотирьох «азійських драконів»: Тайваню, Південної Кореї, Гонконгу і Сінгапуру.	Розглянути основні тенденції міжнародних відносин у означений період	4	РН04, РН08, РН10, РН12
3.	Тема. Міжнародні відносини у 1985-1991 рр. 1. Зовнішньополітична концепція СРСР другої половини 80-х років ХХ ст. 2. Американсько-радянський діалог. 3. Вашингтонський консенсус.	Розглянути основні тенденції міжнародних відносин у означений період	4	РН04, РН08, РН10, РН12

	<p>4. Крах комуністичних режимів в Європі.</p> <p>5. Об'єднання Німеччини і його значення для міжнародних відносин.</p> <p>6. Закінчення ірансько-іракської війни.</p> <p>7. Криза в Перській затоці і вторгнення Іраку в Кувейт. Воєнна операція «Буря в пустелі».</p> <p>8. Проблема арабсько-ізраїльського конфлікту. Інтіфада (1987 р.).</p> <p>9. Проголошення Палестинської держави (листопад 1988 р.).</p> <p>10. Підписання офіційної угоди про взаємне визнання Ізраїлю і ОВП (грудень 1993 р.). Спроба мирного врегулювання Ізраїлю з арабськими державами</p>			
4.	<p>Тема. Міжнародні відносини у 90-ті рр. ХХ - початку ХХІ ст.</p> <p>1. Міжнародно-політичні наслідки розпаду СРСР</p> <p>2. Військово-політичні конфлікти на пострадянському просторі.</p> <p>3. Балканські війни 1990-х років. Концепція гуманітарної інтервенції.</p> <p>4. Концепція багатопольярного світу.</p> <p>5. Нова роль НАТО.</p> <p>6. Проблема транснаціонального тероризму.</p> <p>7. Військово-політичні кризи середини 2000-х</p>	Розглянути основні тенденції міжнародних відносин у означений період	4	РН04, РН08, РН10, РН12
5.	<p>Тема. Міжнародні відносини на сучасному етапі</p> <p>1. Міжнародні відносини в період світової економічної кризи.</p> <p>2. Арабський схід у міжнародних відносинах початку 2010-х рр.</p> <p>3. Проблема Європейської безпеки початку 2014 рр.</p> <p>4. Війна на Сході України та її міжнародний вимір.</p> <p>5. COVID – 19 та його вплив на міжнародні відносини.</p>	Розглянути основні тенденції міжнародних відносин у означений період	4	РН04, РН08, РН10, РН12
Разом:			20	

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	20
2.	Підготовка до семінарських занять.	20

3.	Виконання індивідуальних завдань (есе, аналітичні записки)	20
4.	Підготовка до екзамену	30
	Разом:	90

7. Індивідуальні завдання

До кожного модуля здобувач отримує індивідуальне пошукове завдання, що складається з трьох питань, щодо основних проблем модулю.

8. Методи навчання

В процесі навчання використовуються словесні методи: лекція, лекція-дискусія; наочні: демонстрація матеріалу за допомогою мультимедіа засобів; практичні: контрольні роботи, індивідуальні науково-дослідні завдання. Крім того, важливу роль відіграють творчі, проблемно-пошукові методи, пов'язані із постановкою наукової гіпотези, розгляд якої має знайти відображення в навчальній діяльності студентів.

Основними формами навчання є лекції, семінарські завдання, самостійна робота студентів.

9. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та семінарських занять, а також за результатами виконання здобувачем вищої освіти завдань для самостійної роботи (есе, аналітичні записки).

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання після вивчення навчальної дисципліни у формі екзамену.

Питання до екзамену

1. Ялтинсько-Потсдамська система міжнародних відносин: етапи формування та особливості.
2. ООН як фактор світової політики і міжнародних відносин.
3. Німецька проблема в умовах створення біполярності світу (1945–1949 рр.)
4. Договори про мир з європейськими союзниками та сателітами Німеччини.
5. Дунайська проблема як фактор розвитку міждержавних відносин.
6. Загострення протиріч між союзниками. Формування біполярної системи міжнародних відносинах.
7. «План Маршалла» і його вплив на характер міжнародних відносин.
8. Берлінські кризи та їх значення для міжнародних відносин.
9. Створення двох німецьких держав як фактор міжнародних відносин.
10. Концепція «струмування СРСР» та «Доктрина Трумена».
11. «План Даллеса» і політика посилення альянсів.
12. Перші кризи «холодної війни»: Греція, Туреччина, Іран.
13. Післявоєнний устрій на Далекому Сході та в Тихоокеанському регіоні в умовах виникнення біполярності світу
14. Виникнення Індії та Пакистану. Перша індійсько-пакистанська війна.
15. Проблеми мирного врегулювання на Далекому Сході.
16. Палестинська проблема та утворення Держави Ізраїль.
17. Створення НАТО і його вплив на міжнародні відносини.
18. Утворення КНР та розкол Китаю.
19. Війна в Кореї (1950-1953 рр.) та її міжнародні наслідки .
20. Бандунгська та Белгардська конференції. Рух неприєднання.
21. Еволюція концепції «мирного співіснування».
22. Німецька проблема у 1949–1955 рр.
23. Створення Організації Варшавського Договору (ОВД)
24. Початок Європейської інтеграції. План Шумана.

25. Створення Комінформу та РЕВ як засобів міжнародного впливу СРСР.
26. Передумови, причини та етапи деколонізації.
27. Особливості деколонізації в Латинській Америці.
28. Деколонізація на Близькому і Середньому Сході.
29. Особливості деколонізації в Азії.
30. Особливості деколонізації в Північній Африці.
31. «Суецька криза» як фактор ліквідації колоніального впливу в регіоні.
32. Становлення режимів «народної демократії» в країнах Центрально-Східної Європи.
33. Розвінчання культу особи Сталіна. Польська та угорська кризи 1956 р
34. Радянсько-югославський конфлікт та посилення радянського впливу в країнах Центрально-Східної Європи.
35. Карибська криза 1961 р.: світ на порозі ядерної війни.
36. Політика «контролю над озброєннями». Угоди по обмеженню озброєнь в період політики «розрядки» (1962-1973 рр.).
37. Розрядка в Європі і «Нова східна політика» ФРН.
38. Заключний акт і Хельсінкська конференція як фактор формування системи європейської безпеки.
39. Французька політика «Національної незалежності» Ш. де Голль.
40. Криза міжнародної валютної системи 1971 р. і її вплив на розвиток міжнародних процесів.
41. Європейські інтеграційні процеси в кін 1960-х – поч.1970-х рр. «Європа дев'яти».
42. Загострення радянсько-китайських відносин як фактор впливу на міжнародні відносини.
43. Криза радянського впливу в Південно-Східній Європі. «Празька весна» 1968 р. і «Доктрина Брежнєва».
44. Близькосхідний конфлікт у 1967-1973 рр.
45. Третій світ в епоху розрядки (1962 – 1973 рр.). Групи держав Третього світу.
46. Війна у В'єтнамі як фактор розвитку міжнародних відносин.
47. Проблеми індійсько-пакистанських відносин як фактор біполярного протистояння (кін.1960-х–поч.70-х рр.).
48. Вхідження КНР в систему міжнародних відносин.
49. Арабсько-ізраїльські війни II пол. XX ст. як фактор дестабілізації в регіоні і світі.
50. Причини і наслідки економічної кризи 1973 р. Утворення «Великої сімки».
51. Нафтові шоки 1970-х рр. і їх вплив на розвиток міжнародних відносин.
52. Криза радянсько-американських відносин 1970-х рр. і новий етап гонки озброєнь.
53. Криза радянського лідерства. Польська криза поч. 1980-х рр.
54. Зростання стратегічної ролі Середземноморського регіону в світовій політиці.
55. Зростання напруги на Близькому Сході в II пол.70-х – I поч.80-х рр. XX ст.
56. Палестинське питання як фактор близькосхідної нестабільності.
57. Криза американського лідерства в Латинській Америці. План Рейгана для Центральної Америки.
58. Ірансько-іракська війна: вплив на ситуацію в регіоні.
59. Радянська інтервенція в Афганістан як фактор розвитку міжнародних відносин.
60. Прихід до незалежності останніх африканських колоній. Комуністична імплантація.
61. Регіональні впливи і конфлікти в Африці в 1970-х – 80-х рр.
62. Кінець двополосного світу і «Холодної війни». Відновлення радянсько-американського діалогу.
63. Розпад ОВД. Демократичні революції в країнах Центрально-Східної Європи.
64. Розпад СРСР і створення СНД.
65. Спільні політики ЄС як спосіб європейської інтеграції.
66. Інтеграційні процеси на пострадянському просторі.
67. Військово-політичні конфлікти на пострадянському просторі.

68. Загрози і виклики нової епохи. Світ після 11 вересня 2001 р.
69. Утворення Антитерористичної коаліції.
70. Війна в Афганістані (2001 – 2014 рр.).
71. Війна в Іраку (2003 – 2011 рр.). Причини та передумови конфлікту.
72. Проблема Ірану в міжнародних відносинах.
73. Арабський схід у міжнародних відносинах початку 2010-х років. «Арабська весна».
74. Інтеграційні процеси в Латинській Америці, Азії та Африці.
75. Вплив анексії Криму та окупації Донбасу на сучасні міжнародні відносини.

Після атестаційний моніторинг проводиться у вигляді ректорської контрольної роботи, що передбачає виконання тестових завдань на навчальному порталі МДУ.

10. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно розв'язав усі завдання.
4	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно розв'язав більшість завдань.
3	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно розв'язав половину завдань.
2	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно розв'язав меншість завдань.
1	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно розв'язав окремі завдання.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарському занятті

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання
0	відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; - відмова від відповіді на запитання за змістом теми
1	фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу; - відтворення менше половини навчального матеріалу; - відсутність правильної відповіді на додаткові запитання або відмова

	від відповіді на них.
2	демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності.
3	демонстрація глибоких, міцних знань; - аргументоване використання набутих знань у нестандартних ситуаціях; - самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; - повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми.

Критерії оцінювання підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
45-50	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання підсумкового контролю. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
35-44	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань підсумкового контролю.
25-34	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань підсумкового контролю.
15-24	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив меншість завдань підсумкового контролю.
1-14	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання підсумкового контролю.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид роботи	Кількість годин	Обсяг кредитів	Кількість балів
Змістовний модуль 1			
Семінарське заняття 1.	8	0,3	6
Виконання ІЗ	25	0,75	5
Змістовний модуль 2			
Семінарське заняття 2.	8	0,3	6
Семінарське заняття 3.	8	0,3	6
Виконання ІЗ	25	0,75	5
Змістовний модуль 3			
Семінарське заняття 4.	8	0,3	6
Семінарське заняття 5.	8	0,3	6
Виконання ІЗ	30	1	10
Підготовка і складання екзамену	30	1	50
Підсумок	150	5	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Ноутбук, мультимедіа-проектор, ОС Windows, пакет Microsoft Office, ресурси Moodle, Google Meet.

13. Рекомендовані джерела інформації

Обов'язкова література

1. Гайдуков Л. Ф., Кремень В. Г., Губерський Л. В. та ін. Міжнародні відносини і зовнішня політика 1980–2000 роки. Підручник. Київ, 2001.
2. Ди Нольфо Э. История международных отношений. 1918-1999. М.: Логос, 2003. 1306 с.
3. Дюррозель, Жан-Батіст. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів [Текст]; пер. Є. Марічев [та ін.]. К. : Основи, 1999. 903 с.
4. История международных отношений. 1945—2008: Учеб. пособие для студентов вузов / А. Д. Богатуров, В. В. Аверков. М.: Аспект Пресс, 2010. -520 с.
5. История международных отношений: В трех томах: Учебник / Под ред. А. В. Торкунова, М.: Аспект Пресс, 2012.
6. Коппель О.Л. Міжнародні системи. Світова політика: Навчальний посібник. К.,2001. 224 с.
7. Крушинський В.Ю., Манжола В.А. Міжнародні відносини та світова політика. 1945-1980. Дати. Події. Факти. К., 2007. 192 с.
8. Мартиненко А.К. Міжнародні відносини 1945-1975 років : навчальний посібник. К. : Ліра-К, 2007.
9. Марущак М.Й. Історія дипломатії ХХ століття: Курс лекцій. Львів: Вид-во «Бескид Біт», 2003. 304 с.
10. Міжнародні відносини та світова політика : підручник / [Манжола В. А., Крушинський В. Ю., Галака С. П. та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Київський університет, 2010.
11. Міжнародні системи і глобальний розвиток : підручник / Кер. авт. колективу О.А. Коппель; за ред. Л.В. Губерського, В.А. Манжолі. К., 2008. 606 с.
12. Турчин Я. Б., Демчишак Р. Б., Матлай Л.С. Історія міжнародних відносин (1914-2015) : навч. посіб. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2016. 138 с.

Додаткова література

1. Документи та матеріали з історії міжнародних відносин періоду холодної війни / Укл.: О. І. Сич, А. В. Мінаєв. Чернівці: Рута, 2008.
2. Дорошенко М.С. Геополітичні інтереси та зовнішня політика держав пострадянського простору / М. С. Дорошенко. – К., 2011.
3. Копійка В. В. Європейський Союз: історія і засади функціонування: Навчальний посібник. 2-ге вид., виправлене і доповнене / В. В. Копійка, Т. І. Шинкаренко. – К., 2012.
4. Країнознавство : підручник / В. П. Крижанівський, М. С. Дорошко, В. І. Головченко та ін., за ред. проф. М. С. Дорошка. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К., 2012,
5. Країнознавство. Країни пострадянського простору, Європи та Північної Америки: навч. посіб. / Дорошко М. С., Крижанівський В.П., Кривонос Р.А., Сербіна Н.Ф. – К., 2012.
6. Крушинський В. Ю., Манжола В. А. Ялтинсько-Потсдамська система міжнародних відносин : факти, події, коментарі. – К., 2010.
7. Мировые войны в истории человечества (к 100-летию начала Первой и 75-летию Второй мировых войн) : монография / [Троян С. С., Гловко Н. Л., Фисанов В. П. и др.]; науч. ред. С.С. Троян. – К., 2016.
8. Сич О. І., Мінаєв А. В. Світ у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.: основні тенденції політичного та соціально-економічного розвитку: Навчальний посібник. Чернівці: Наші книги, 2010.
9. Тоді Ф. Нариси історії європейської інтеграції. К, 2001. 136 с.
10. Торкунов А. Современные международные отношения. Учебное пособие / А. Торкунов, А. Мальгин. – М., 2012.

11. Торкунов А., Наринский М. (ред.) История международных отношений. Т. 3. Ялтинско-Потсдамская система. – М., 2012.
12. Хрестоматия по истории международных отношений / Сост. Д.В. Кузнецов. В 5-ти книгах. Книга 4. Новейшее время. – Благовещенск, 2013. – 210 с.
13. Цыганков П.А. Международные отношения: Учеб. пособие. М. 1996. 320 с.
14. Цыганков П.А. Теория международных отношений: Хрестоматия. М., 2002. 400 с.
15. Шепелев М.А. Теорія міжнародних відносин. К. 2004. 622 с.

14. Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unicheck, а також доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>.

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит тощо);
- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;
- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;
- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;
- відрахування з МДУ;
- інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів МДУ.

Більш детально тут

Анкетування з академічної доброчесності:
<https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtV1-dsENos1SCDRHfUpGia1YklgQK8j0/edit>

2. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів згідно Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ.

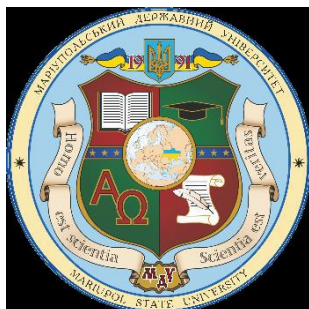
3. Участь в анкетуванні. Наприкінці навчального семестру здобувачам буде запропоновано заповнити анонімну анкету щодо якості викладання вивчених навчальних дисциплін.

Заповнення анкети є важливою для вдосконалення освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ та дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати вашу думку стосовно покращення змісту навчальних дисциплін.

4. Неформальна освіта. Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна. Процедура зарахування здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті МДУ.

15. Загальна інформація про навчальну дисципліну

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Назва навчальної дисципліни	Історія міжнародних відносин
Освітня програма	Міжнародні відносини
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Кафедра, яка здійснює викладання	Політології та міжнародних відносин
Викладач ПІБ, посада	Константинова Юлія Василівна, доцент кафедри політології та міжнародних відносин
Електронна адреса викладача	u.konstantynova@mdu.in.ua
Консультації (дата, час, можливості онлайн консультування)	Четвер кожного тижня, 13.30, каб. 205 (Історичний факультет) або онлайн (платформи Google Meet, Viber)
Посилання на сторінку навчальної дисципліни на Навчальному порталі МДУ	http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=7467
Компетентності та програмні результати навчання	ЗК 03, ЗК04, ЗК08, ЗК09, ЗК13 СК 04, СК07, СК09, СК10, СК11, СК13, СК15 РН04, РН08, РН10, РН12

Семестр(и) вивчення	Обсяг (години/кредити)	Кількість аудиторних годин		Кількість, види індивідуальних завдань	Форма контролю
		лекції	семінар.		
I-й	150/5	40	20	Есе, ІНДЗ, аналітичні записки	Екзамен

Завідувач кафедри

Олена ГІЛЬЧЕНКО

Гарант ОП

Максим БУЛИК